

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 12.11.2015
Vår ref.: 201400727-21
Arkiv: 312/002.DD5Z
Deres dato: 28.01.2014
Deres ref.: 12/1416

Saksbehandler:
Ingrid Haug

Søknad om fornyet reguleringskonsesjon og revisjon av vilkår for Mesnavassdraget i Ringsaker, Øyer og Lillehammer kommuner - NVEs oppdaterte innstilling

NVE opprettholder vår anbefaling av 18.12.2003 om at det gis fornyet reguleringskonsesjon for Reinsvatnet, Melsjøen og Kroksjøen, og at det fastsettes reviderte vilkår for reguleringen av Sjusjøen, Mesnavatnene og Brumundaoverføringen. Vi foreslår ett felles vilkårssett for alle reguleringskonsesjonene i Mesnavassdraget. Forslag til oppdaterte vilkår følger vedlagt. Vilklårene er basert på vårt forslag fra 2003, men er oppdatert til dagens standard. NVE anbefaler at konsesjonær pålegges å slippe minstevannføring fra Fjellsjøene, fra Nord-Mesna og fra inntaket i Brumundavassdraget. Vi anbefaler også et oppjustert fond til fremme av fisk, vilt og friluftsliv.

Innledning

Vi viser til NVEs innstilling av 18.12.2003 til Olje- og energidepartementet (OED) der vi tilrår at det gis fornyet reguleringskonsesjon og at det samtidig fastsettes moderniserte vilkår (revisjon) for alle reguleringskonsesjonene i Mesnavassdraget. Vi viser videre til brev av 28.01.2014 der OED ber om oppdatering av kunnskapsgrunnlaget om naturens mangfold i det berørte området slik at kravet om tilstrekkelig kunnskap for å fatte vedtak i saken er oppfylt (jf. brev fra OED til NVE av 28.01.2014). På grunnlag av oppdatert kunnskap bes NVE oversende til departementet den tidligere tilsendte innstilling i saken i revidert stand, eller i form av et brev med relevant tilleggsinformasjon, dersom NVE finner det mest formålstjenlig.

Dagens forhold i vassdraget

Mesnavassdraget strekker seg fra Reinsvatnet i nord, renner igjennom Mellsjøen, Kroksjøen, Sjusjøen, Sør- og Nord-Mesna, og løper ut i Mjøsa ved Lillehammer. Vassdraget har seks reguleringsmagasiner, tre kraftverk (Tyria I, Tyria II og Mesna kraftverk) og berører kommunene Øyer, Ringsaker og Lillehammer. I tillegg er deler av Brumundavassdraget overført til Sør-Mesna.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

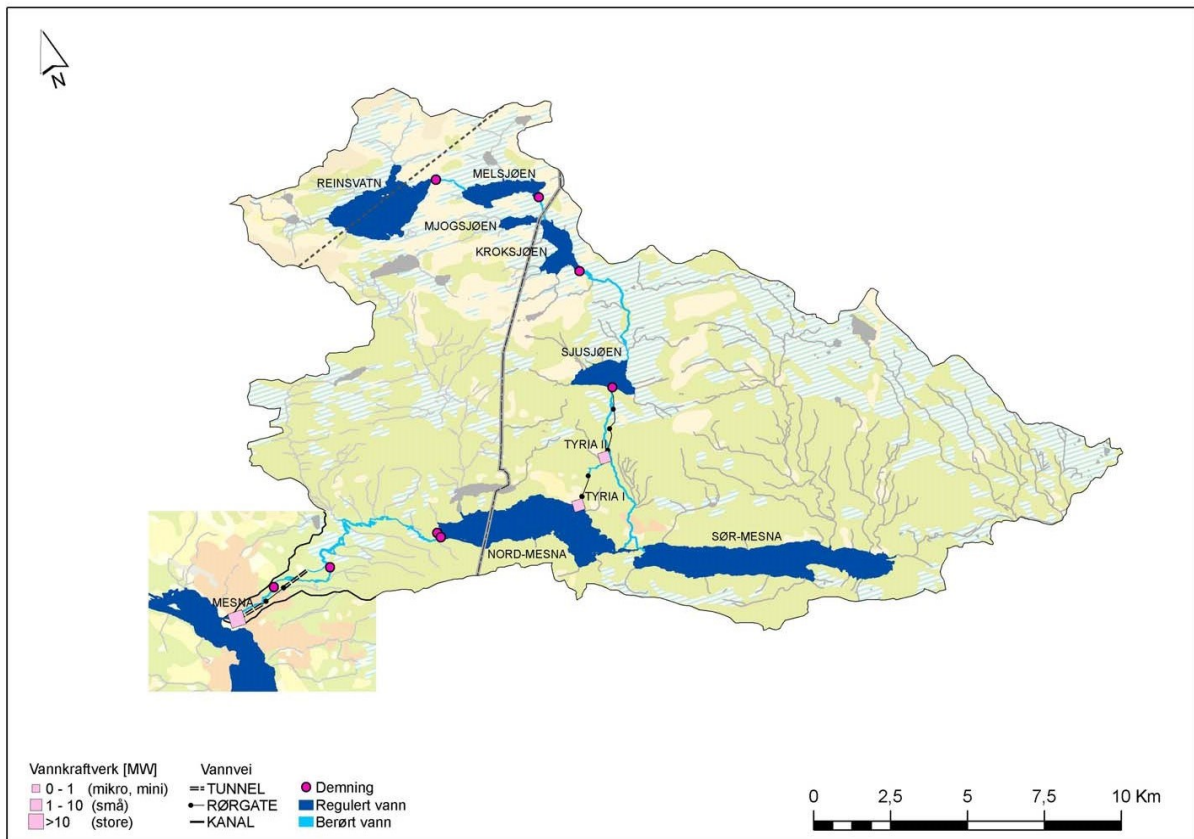
Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Figur 1 Kart over Mesnavassdraget

Det er betydelige brukerinteresser knyttet til Mesnavassdraget. Øvre deler av nedbørfeltet ligger i et populært fjellområde med hoteller, fritidsbebyggelse og et stort sti- og løypenett. Særlig områdene rundt Sjusjøen er kjent som et av de største og eldste hytteområdene i Norge. Nedre deler av vassdraget renner igjennom kulturlandskap og bebyggelse, og elva er et viktig landskapselement gjennom Lillehammer sentrum. Mesnaelva er også viktig som nærturområde for befolkningen i Lillehammer.

Fiskeartene i vassdraget er ørret, sik, abbor, ørekyt og gjedde. I fjellsjøene er det sik som dominerer, men det er også noe ørret. Det er ørret både i Sjusjøen og Mesnavatnene, men med sviktende naturlig rekruttering, og det er abbor som dominerer. Mesnaelva var tidligere en god ørret elv, men bestanden har gått kraftig ned de senere år, antakeligvis som følge av vassdragsreguleringen og introduksjon av gjedde.

Når saken om ny reguleringskonsesjon for de tre fjellsjøene var ute på høring for første gang (1991) var forurensningssituasjonen i vassdraget et av hovedtemaene i høringsuttalelsene. Flere av innsjøene i vassdraget har vært tydelig preget av overgjødning på grunn av forurensning fra menneskelig aktivitet i nedbørfeltet. Det ble derfor gjennomført en omfattende undersøkelse av vannkvaliteten i vassdraget som skulle ligge til grunn for forslag til minstevannføringer (NIVA 1995). Vannkvaliteten i vassdraget er blitt vesentlig bedre de senere år, som følge av blant annet kloakkledninger til hyttefeltene.

Gjeldende konsesjoner

Følgende konsesjoner gjelder for reguleringen av Mesnavassdraget:

- Regulering av Tyrilielva, Reinsvatn, Mellsjøen, og Kroksjøen fastsatt ved kgl.res. 02.07.1920. Konesjonstiden ble gitt for 70 år og løp ut i 1990. Mesna Kraftselskap søkte om fornyet reguleringskonesjon for de tre fjellsjøene i januar 1991. Det er gitt en midlertidig forlengelse av konesjonen frem til søknaden er ferdigbehandlet, jf. dep.avgj. 13.03.1991. Reguleringshøyden i Reinsvatn er 2,5 m, Mellsjøen 3 m og Kroksjøen 3 m.
- Ytterligere regulering av Sjusjøen fastsatt ved kgl.res. 05.11.1954. Konesjonen er gitt på ubegrenset tid. Den første reguleringen av Sjusjøen på 2,5 m er gitt før vassdragsreguleringsloven trådte i kraft og er konesjonsfri. Total reguleringshøyde er 4,2 m. Sjusjøen er inntaksmagasin for Tyria I.
- Regulering av Mesnavatna fastsatt ved kgl.res. av 13.08.1920 og til ytterligere regulering av Søndre Mesnavatn fastsatt ved kgl.res. av 16.03.1934. For begge disse konesjonene ble konesjonstiden gitt for 50 år for de private eierne og på ubegrenset tid for de offentlige eiere. Søknad om nye reguleringskonesjon for de private eierne ligger til behandling i departementet (jf. NVEs innstilling av 15.05.1981). Reguleringshøyden i Sør-Mesna er 7,5 m og i Nord-Mesna 8,3 m.
- Overføring av vann fra Brumundelva til Sør-Mesna fastsatt ved kgl.res. av 20.12.1957. Konesjonen er gitt på ubegrenset tid.
- Erverv og ekspropriasjon av rettigheter og bygging av nytt Mesna kraftverk fastsatt ved kgl.res. av 15.08.1980. Konesjonen er gitt på ubegrenset tid og gjelder tillatelse etter ervervsloven og vassdragsloven.

Konesjonen for reguleringen av Reinsvatn, Mellsjøen og Kroksjøen er gitt på begrenset tid, og denne saken gjelder fornyet konesjon for reguleringen av de tre fjellsjøene. Konesjonene for ytterligere regulering av Sjusjøen, for de offentlige eierne i Nord- og Sør-Mesna, og for Brumundelv-overføringen, gjelder på ubegrenset tid. For disse konesjonene gjelder saken revisjon av vilkår. For utbyggingen av Mesnafallene og Mesna kraftverk er det i ervervskonesjonen gitt revisjonsadgang fra 2022. Miljøvilkårene er imidlertid hjemlet i tillatelsen etter vassdragsloven og det er fastsatt et eget manøvreringsreglement for Mesna kraftverk. Denne nedre delen av vassdraget var ikke en del av behandlingen i NVEs innstilling i 2003.

Saksbehandlingshistorikk

Saken gjaldt i utgangspunktet søknad om ny reguleringskonesjon for fjellsjøene Reinsvatnet, Mellsjøen og Kroksjøen. Søknaden lå ute til offentlig høring i 1991. På dette tidspunktet var det ikke hjemmel til å ta opp tidsbegrensede konesjoner til behandling. Revisjonsadgangen kom først i 1992 etter lovendringen av vassdragsreguleringsloven. Flere av høringsuttalelsene fra den gangen påpekte likevel behovet for å se hele Mesnavassdraget under ett og ønsket en vurdering av gjeldende konesjoner i resten av vassdraget.

I sin uttalelse av 05.11.91 krevde daværende SFT (nå Miljødirektoratet) at det ble gjennomført en omfattende undersøkelse av forurensningssituasjonen i hele Mesnavassdraget, og at resultatene fra undersøkelsen skulle legges til grunn for fastsetting av eventuelle krav til vannstander og minstevannføringer. SFT ville avvende sin uttalelse til konesjonssøknaden til undersøkelsene var utført. Regulanten ble pålagt å gjennomføre en slik undersøkelse og det ble vedtatt et undersøkelsesprogram som ble gjennomført i perioden 1992-1994. Sluttrapporten "Overvåking av vannkvaliteten i Mesnavassdraget" fra NIVA forelå våren 1995. Endelig uttalelse fra SFT forelå først 30.01.2002, og NVE begynte deretter på sitt arbeid med innstillingen.

I vår innstilling av 2003 tilrår vi at det gis fornyet reguleringskonsesjon for Reinsvatnet, Mellsjøen og Kroksjøen. NVE så det som hensiktsmessig å foreta en revisjon av vilkårene for de andre reguleringskonsesjonene samtidig, og anbefalte moderniserte vilkår for de resterende reguleringskonsesjonene i Mesnavassdraget (Sjusjøen, Nord-Mesna, Sør-Mesna og Brumundelv-overføringen). Vi anbefalte ett vilkårssett for alle reguleringene med sammenfallende revisjonstidspunkt. Vi anbefalte videre at konsesjonær ble pålagt å slippe minstevannføring fra Reinsvatnet, Mellsjøen og Kroksjøen, samt nye restriksjoner på manøvreringen av Nord-Mesna. Vi anbefalte også et fond til fisk, vilt og friluftsliv i form av et årlig beløp på totalt 25 000 kr fordelt på Ringsaker og Lillehammer kommuner.

Konsesjonær

Det er Mesna Kraftselskap som sitter på reguleringsrettighetene i vassdraget i dag, men konsesjonene skal etter planen overdras til Glommens- og Laagens Brukseierforening (GLB) når denne saken sluttbehandles. Det er derfor GLB som er kontaktansvarlig som regulant og som har utarbeidet kommentarer til høringsuttalelsene. GLB opplyser i e-post av 14.09.2015 at de, etter forespørsel fra Eidsiva Vannkraft (på vegne av Mesna kraftselskap), har akseptert at ny reguleringskonsesjon for Mesnavassdraget gis til GLB. Dette ble vedtatt i GLBs styremøte 21. mai 2013 og skal også være meddelt OED. NVE antar at en overdragelse av konsesjonene avklares samtidig med at OED sluttbehandler fornyelses- og revisjonssaken.

Høring

OED sendte NVEs innstilling på en begrenset høring i 2004 der blant annet kommunene, Fylkesmenn og departement uttalte seg. NVE har valgt å sende vår innstilling på en ny, begrenset høringsrunde slik at høringspartene gis mulighet til å komme med oppdaterte innspill, og for at kunnskapsgrunnlaget vårt skal være mest mulig oppdatert. Nedenfor følger vår oppsummering av de innkomne høringsuttalelsene.

Lillehammer kommune fattet følgende vedtak i formannskapet den 02.12.2014:

- «1. Lillehammer kommune opprettholder tidligere uttalelser fra 1991, 2001 og 2004 vedrørende reguleringskonsesjon og revisjon av vilkår for reguleringene i Mesnavassdraget.*
- 2. NVE anmodes om å gjøre en ny vurdering slik at strekningen i Mesnaelva fra Nord-Mesna til inntaksdammen ved Kroken inkluderes i konsesjonsrevisjon. Dette skal sikre en helhetlig forvaltning av Mesnavassdraget med blant annet tilfredsstillende minstevannføring og manøvreringsreglement.*
- 3. Det fastsettes vilkår om minstevannføringer og innføres manøvreringsreglement som hindrer raske vannstandsendringer og som hensyntar naturmangfold, fiske, friluftsliv og vassdraget gjennom de bynære områder.*
- 4. Dersom NVE mener kunnskapsgrunnlaget ikke er tilfredsstillende for å fatte vedtak må konsesjonæren pålegges å utrede nytt oppdatert kunnskapsgrunnlag. Det bør gjennomføres feltundersøkelser ved ulike vannføringer for å konsekvensvurdere virkningene før vedtak fattes i saken.*
- 5. Kompensasjon til vilt-, fiske-, nærmiljø- og friluftslivsformål må fastsettes til minimum kr 50 000 årlig til hver kommune.*

6. Lillehammer kommune vil anmode NVE om å ta Mesnaelvas løp nedenfor inntaksdammen inn i denne konsesjonssaken, eller å vurdere endringer i vilkårene for Mesna kraftverk i tråd med vilkårene.»

Ringsaker kommune (brev av 16.01.2016) oppfordrer til at det fastsettes minstevannføringer og innføres manøvreringsreglement som hindrer raske vannstandsendringer, og som hensyntar naturmangfold, fiske og friluftsliv i og nær vassdraget. De opplyser om at kommunen har planer om å etablere et nytt vannverk i Nord-Mesna i løpet av perioden 2016-2017 for å forsyne Mesnali og fritidsbebyggelsen i Ringsakerfjellet med vann. Det planlagte inntaket vil skje på relativt dypt vann i den sørøstre del av innsjøen, men produksjonsvolum er foreløpig ikke beregnet. Det anmodes om at disse forhold blir ivaretatt ved eventuell ny reguleringskonsesjon

Oppland fylkeskommune (brev av 18.12.2014) har følgende kommentarer til NVEs innstilling:

- *«Det er viktig å se hele vassdraget i sammenheng. Dette både med tanke på intensjonene om helhetlig forvaltning i vannforskriften, men også i lys av vedtatte «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragsreguleringer» hvor dette er påpekt. NVE bør derfor i denne prosessen vurdere muligheten for å foreta revisjon av vilkårene for Mesna kraftverk, som omfatter strekningen fra Kroken og ned til utløpet i Mjøsa. Økt minstevannføring her kan øke opplevelsesverdien for de mange brukerne av kulturstien langs elva, og vil samtidig kunne bidra til å styrke elva som landskapselement gjennom byen.*
- *Fylkesmannen og Lillehammer kommune er tydelige på at strekningen fra Nord-Mesna til Kroken omfattes av gjeldende konsesjon for reguleringen av Nord-Mesna, og at den således kommer inn under denne revisjonen. Fylkeskommunen støtter denne vurderingen.*
- *Det er foreslått minstevannføring ut fra Reinsvatnet, Mellsjøen og Kroksjøen, men ikke fra Sør-Mesna og Nord-Mesna. Regionalenheten mener det må følge krav om minstevannføring ut fra Nord-Mesna, i utgangspunktet i tråd med NIVAs anbefalinger fra 1995 om 0,6 m³/sek om vinteren (1. nov – 30. april) og 1,0 m³/sek om sommeren (1. mai – 31. oktober).*
- *Før endelig fastsetting av krav til minstevannføring på de aktuelle strekningene, anbefales det å foreta annonsert prøvevannslipp. Dette er nyttig for å kunne se hvordan ulike vannføringer fremtoner i elveløpet, og vurdering av hvilke virkninger vannføringen vil ha på naturmangfold, fiske, friluftsliv og som landskapselement.*
- *Det har vært mye fokus fra fiskere, også ytret gjennom media, om uheldige skadevirkninger på bunndyr og fiskebestand i Mesnaelva som følge av varierende vannslipp ut av Nord-Mesna. Regionalenheten mener det bør fastsettes en øvre grense for hastighet på vannføringsreduksjoner fra Nord-Mesna. Denne bør settes slik at vannstandsreduksjonen i elva aldri blir raskere enn 10 cm pr time.*
- *Regionalenheten støtter forslaget i NVEs innstilling om at dagens standardvilkår for naturforvaltning og forurensing tas inn i konsesjonen.*
- *Regionalenheten støtter forslaget om innføring av årlige utbetalinger til Lillehammer og Ringsaker kommune for å fremme vilt, fiske og friluftslivet i området. Ut fra det berørte områdets store betydning for disse interessene mener vi beløpet bør settes vesentlig høyere enn det som ble foreslått i innstillingen. Lillehammer kommune har i sin høringsuttalelse foreslått at beløpet settes til kr 50 000,- til hver kommune årlig. Fylkeskommunen støtter dette innspillet.*
- *Gitt de store brukerinteresser som er tilknyttet Mesnavassdraget, og gitt den lange tidsperioden som har gått siden det ble gjennomført ordinær høring, bør NVE vurdere om det er blitt gitt*

tilstrekkelig mulighet for medvirkning fra de allmenne interesser før endelig innstilling sendes til OED.

- *Reguleringsmagasinene i Mesnavassdraget benyttes i stort omfang til ferdsel på ski vinterstid. NVE bør påse at regulanten sørger for tilstrekkelig informasjon til allmennheten når isen er slik at dette av sikkerhetshensyn er påkrevet.»*

Fylkeskommunen viser til at det ikke er gjennomført registreringer knyttet til automatisk fredete kulturminner ved tidligere konsesjonsbehandling i Mesnavassdraget. De opplyser om at revisjonen av konsesjonsvilkårene for Mesnavassdraget kommer inn under ordningen med sektoravgift og anbefaler at vilkår om kulturminner med sektoravgift innarbeides i konsesjonen. Dette vilkåret bør erstatte NVEs forslag til vilkår knyttet til automatisk fredete kulturminner. Fylkeskommunen anbefaler videre at det gjennomføres registreringer i og ved reguleringssonen langs alle regulerte vann i Mesnavassdraget.

Hedmark fylkeskommune (brev av 19.12.2014) har ingen planfaglige merknader. Når det gjelder forholdet til laks og innlandsfiskeloven viser de til uttalelsene fra Fylkesmennene i Hedmark og Oppland. De opplyser om at revisjonen av konsesjonsvilkårene for Mesnavassdraget kommer inn under ordningen med sektoravgift og anbefaler at vilkår om kulturminner med sektoravgift innarbeides i konsesjonen.

Fylkesmannen i Oppland (brev av 16.12.2014) uttaler at de er tilfreds med NVEs forslag til minstevannføring ut fra Reinsvatn, Melsjøen og Kroksjøen, men mener det også må settes krav om minstevannføring ut fra Sør-Mesna og Nord-Mesna. Fylkesmannen foreslår å opprettholde dagens vannføringskrav ut av Sør-Mesna (alminnelig lavvannføring) og at minstevannføringen ut av Nord-Mesna fastsettes i tråd med NIVAs anbefalinger om 0,6 m³/s på vinteren (1. nov - 30. april) og 1,0 m³/s om sommeren (1. mai- 31. oktober). Fylkesmannen viser videre til varierende vannslipp ut av Nord-Mesna med følgende skadevirkninger på bunndyr og fisk i Mesnaelva, og mener det bør fastsettes bestemmelser for maksimal hastighet på vannføringsreduksjoner (10 cm/t) fra Nord-Mesna. De anbefaler videre at det gjennomføres prøveslipp av aktuelle minstevannføringer før størrelsen på minstevannføringene endelig fastsettes.

Fylkesmannen anbefaler i tillegg at en revisjon av konsesjonsvilkårene for Mesna kraftverk blir gjennomført samtidig og at det fastsettes ny minstevannføring i Mesnaelva fra Kroken og ned til Mjøsa. De foreslår 0,6 m³/s om vinteren og 1,0 m³/s om sommeren, men mener dette bør prøves ut gjennom befaringer med prøveslipp. Fylkesmannen mener også at konsesjonens krav om slipp av spyleflommer har liten verdi for naturmiljøet og kan tas ut av reglementet.

Fylkesmannen gjør videre oppmerksom på at Hafjell alpintenter har planer om vannuttak fra Reinsvatnet til kunstsnøproduksjon, men påpeker at det likevel er regulanten som står ansvarlig for at minstevannføringskravet ut fra Reinsvatnet overholdes.

Fylkesmannen støtter NVEs forslag til årlige utbetalinger for fremme av fisk, vilt og friluftsliv, men mener beløpet bør heves til 50 000 kr til hver av kommunene.

Fylkesmannen i Hedmark (brev av 22.12.2014) er tilfreds med NVE's forslag til minstevannføring som de antar vil være tilstrekkelig. Det vises til utførte biotopforbedrende tiltak i Fjellelva som kombinert med den foreslåtte minstevannføringen, vil gi tilfredsstillende forhold for fisk og annet akvatisk dyreliv. Fylkesmannen i Hedmark viser til forslaget fra Fylkesmannen i Oppland om prøveslipp av vann og stiller seg positive til å bidra i dette arbeidet. På bakgrunn av utførte fiskeribiologiske undersøkelser i Sjusjøen er utsettingen av ørret avsluttet. Fylkesmannen viser til at nye standardvilkår for naturforvaltning sikrer at pålegg kan revurderes ved behov i de ulike vassdragsavsnitt. Fylkesmannen har tidligere påpekt behovet for tilpasset manøvreringsreglement i Nord-Mesna av hensyn til badeplasser

og annet friluftsliv, og er tilfreds med at dette er tatt hensyn til i NVE's forslag. Når det gjelder overføringen av vann fra Brumunda til Sør-Mesna mener fylkesmannen det er behov for en mer tilfredsstillende registrering av vannføringen og vanntemperatur i Brumunda. Fylkesmannen er videre fornøyd med forslaget om et fond til fremme av fiske, vilt og friluftsliv, men mener det foreslåtte beløp bør økes til kr. 50.000 med årlig indeksregulering.

Mesnaelva Vel (brev av 21.12.2014) er en interesseorganisasjon for hytteeiere og brukere av området rundt Mesnaelva, fra Mesnasaga til Mjøsa, som de mener er Lillehammers mest populære turområde. Mesnaelva Vel mener at det er viktig å se hele vassdraget under ett, og at konsesjonene som behandles må sees i sammenheng, fordi reglement og rammer for øvre del av vassdraget også vil få konsekvenser for nedre del. De hevder at vannstanden i Mesnaelva i dag kan variere med opptil 70 cm i løpet av et døgn, noe de anser som uheldig for flere forhold. De ønsker derfor at strekningen Mesnasaga-Kroken-Mjøsa tas inn som en del av saken. Velforeningen krever kartlegging av biologisk mangfold i området, herunder også en fiskebiologisk undersøkelse av strekningen Mesnasaga-Kroken. Undersøkelsen bør resultere i anbefalte tiltak for å gjenopprette ørretbestanden i denne del av vassdraget. De mener at konsesjonshaver må pålegges å sette ut ørret i øvre del av Mesnaelva for å gjøre elva mer attraktiv som fiskeelv, i påvente av mer langsiktige tiltak. De anbefaler også restriksjoner for fiske/uttak av fisk. Velforeningen mener det er viktig at miljømyndighetene får anledning til å uttale seg før ny konsesjon utformes, og at brukerne av området får kjennskap til hvilken myndighet som har overvåkningsansvar slik at de vet hvor de skal henvende seg dersom konsesjonsvilkårene ikke blir fulgt.

Glommens og Laagens Brukseierforening har i brev av 26.06.2015 gitt kommentarer til de innkomne høringsuttalelsene. Merknader av betydning for vår vurdering er referert nedenfor under de ulike temaene. Hele uttalelsen er tilgjengelig via offentlig postjournal.

NVEs vurdering

NVE mener vår innstilling og anbefaling fra 2003 i stor grad er dekkende, men ser det er behov for noen justeringer. Vi vil i det følgende kommentere de merknader som er kommet inn i høringsuttalelsene, samt vurdere de temaene der vi mener det er behov for tilleggsinformasjon eller justeringer i forhold til våre tidligere anbefalinger.

Forholdet til vanddirektivet og til nasjonal- og regional prioritering

I NVE og Miljødirektoratets nasjonale prioriteringer av vilkårsrevisjoner (rapport 49:2013) er Mesnavassdraget samlet gitt lavere prioritet (1.2). Dette er vassdrag som er vurdert å ha middels potensial for forbedringer av viktige miljøverdier, og med antatt større krafttap i forhold til forventet miljøgevinst. Vannregion Glomma har i sin regionale forvaltningsplan valgt å dele Mesnavassdraget inn i tre deler der Mesnaelva fra Nord-Mesna til Kroken er gitt høy prioritet (1). Dette er vannforekomster med miljømålet godt økologisk potensial innen 2021, og der det anbefales at vilkårsrevisjoner gjennomføres i kommende planperiode. Øvre deler av Mesnavassdraget (Fjellsjøene) og nedre deler av Mesnaelva (Kroken til Mjøsa) er gitt lavere prioritet (2). Dette er vannforekomster med godt økologisk potensial innen 2027 eller 2033 som miljømål og der vilkårsrevisjoner anbefales gjennomført i neste planperiode. Prioriteringen av Mesnaelva fra Nord-Mesna til Kroken er begrunnet med at høyere minstevannføring, og mykere vannførendringer ut fra Nord-Mesna, kan bedre forholdene for fisk og fiske på en mye brukt elvestrekning, og med antatt lite krafttap.

Øvre deler av Mesnavassdraget med fjellsjøene, samt Brumundavassdraget, er i vann-nett vurdert å være naturlige vannforekomster med god til svært god økologisk tilstand. Fra Sjusjøen og ned til utløpet i Mjøsa er vannforekomstene vurdert som sterkt modifiserte (SMVF). Sjusjøen, Mesnavatnene og øvre deler av Mesna elv ned til Kroken er vurdert å ha moderat økologisk tilstand der vannkraft, avløp fra

spredt bebyggelse og innføring av gjedde er påvirkningsfaktorer. Tyria (utløp Sjusjøen), som er påvirket av kraftverkene Tyria I og II, er vurdert å ha svært dårlig økologisk tilstand. Det er ingen krav om minstevannføring i Tyria og det er i forvaltningsplanene foreslått mindre strenge miljømål (varig unntak) for denne vannforekomsten. Nedre deler av Mesnaelva (fra Kroken) er påvirket av Mesna kraftverk og er også vurdert å ha svært dårlig økologisk tilstand. Det er her pålagt en minstevannføring på sommeren.

I tabellen nedenfor har vi oppsummert informasjon om vannforekomstene i de berørte vassdragene. Dataene er hentet fra vann-nett og fra de regionale forvaltningsplanene for Glomma som var på høring høsten 2015.

Vannforekomstnavn	Økologisk tilstand	Naturlig/SMVF	Økologisk miljømål	Konkretisering av miljømål	Regional prior.
Mesnavassdraget:					
Reinsvatnet	Svært god	Naturlig			2
Tyria/Sjusjøen/Kroksjøen/Mellsjøen sidebekker	God	Naturlig			2
Sjusjøen	Moderat	SMVF	GØP 2021	dagens tilstand	
Tyria	Svært dårlig	SMVF	SDØP, varig unntak	Ikke fungerende økosystem	
Sør-Mesna	Moderat	SMVF	GØP 2021	dagens tilstand	
Nord-Mesna	Moderat	SMVF	GØP 2021	bedrede forhold for fisk og bunndyr	
Mesnaelva fra Nord-Mesna til Kroken	Moderat	SMVF	GØP 2021	Styrket fiskebestand	1
Mesnaelva fra Kroken og ned	Svært dårlig	SMVF	GØP 2027	Styrket fiskebestand	2
Brumundavassdraget					
Brumunda nordre del med tilløp	Svært god	Naturlig			
Brumunda midtre del med tilløp	God	Naturlig			
Brumunda nedre del	God	Naturlig			

Kunnskapsgrunnlaget og forholdet til naturmangfoldloven

Ivaretagelse av naturmangfoldet er et tilleggshensyn som inngår i behandlingen av konsesjonssaker og revisjonssaker etter vassdragsreguleringsloven. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer i saksbehandlingen her. I henhold til naturmangfoldloven § 8 skal kravet til kunnskapsgrunnlaget stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Denne saken gjelder fornyet konsesjon for regulering av fjellsjøene, og revisjon av vilkår for reguleringen av Sjusjøen, Mesnavatnene og Brumundaoverføringen. Disse sakene medfører ingen nye inngrep som kan påvirke naturmangfoldet negativt. Snarere tvert imot gir fornyelsen og revisjonsadgangen mulighet for å sette nye vilkår for å rette opp miljøskader som er oppstått som følge

av utbyggingene. Vi mener derfor at kravet til innhenting av ny kunnskap må være begrenset. Revisjonssaker er ikke ment som en ny konsesjonsbehandling og utredningsomfanget skal være deretter. Vi legger også vekt på at Mesnavassdraget har vært regulert i mange år, og det er i denne tiden opparbeidet mye kunnskap og erfaringer om reguleringens virkninger.

Oppland fylkeskommune viser til den lange tidsperioden som har gått siden det ble gjennomført ordinær høring, og til de store brukerinteressene som er tilknyttet Mesnavassdraget. Fylkeskommunen ber NVE vurdere om det er blitt gitt tilstrekkelig mulighet for medvirkning fra de allmenne interesser før endelig innstilling sendes til OED. NVE er enig i at det er en utfordring at saksbehandlingen har pågått over så mange år. Det var nettopp derfor OED sendte saken tilbake til oss for en oppdatering av kunnskapsgrunnlaget, og det var derfor NVE valgte å sende saken ut på en ny begrenset høring. Etter vårt syn er tidligere høringsuttalelser, sammen med oppdaterte uttalelser og informasjon, tilstrekkelig til å fatte en beslutning.

Mesnaelva Vel krever kartlegging av biologisk mangfold i området, herunder også en fiskebiologisk undersøkelse av strekningen Mesnasaga-Kroken. De mener undersøkelsen bør resultere i anbefalte tiltak for å gjenopprette ørretbestanden i denne del av vassdraget. NVE viser til standardvilkår for naturforvaltning som gir Miljødirektoratet hjemmel til å pålegge konsesjonæren å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser, og til å pålegge tiltak, dersom det skulle være nødvendig. NVE kan ikke se at en kartlegging av biologisk mangfold vil frembringe ny, relevant kunnskap av betydning for revisjon av vilkårene.

NVE mener foreliggende informasjon gir et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag slik at vi kan avgi vår oppdaterte innstilling i saken. Etter NVEs oppfatning oppfyller kunnskapsgrunnlaget i denne saken de krav naturmangfoldloven § 8 stiller til nivå og står i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Sakens virkeområde

Flere av høringspartene viser til behovet for å se hele vassdraget samlet og ber om at nedre del av vassdraget, Mesnaelva fra Nord-Mesna og ned til Mjøsa, også tas med i konsesjonsbehandlingen. Denne strekningen kan deles inn i to vassdragsavsnitt. Strekningen fra Nord-Mesna og ned til Kroken (inntaket til Mesna kraftvek) påvirkes av reguleringen og vannslippet fra Nord-Mesna, mens strekningen fra Kroken og ned til Mjøsa påvirkes av Mesna kraftverk. NVE er enig med høringspartene i at øvre del av elva fra utløpet av Nord-Mesna faller inn under konsesjonen for reguleringene av Mesnavatnene. Det er derfor aktuelt å vurdere minstevannføring ut av Nord-Mesna i revisjonssaken.

Når det gjelder strekningen fra Kroken og ned til Mjøsa, tilhører denne konsesjonen for nytt Mesna kraftverk fra 1980. Vi har i vår innstilling fra 2003 påpekt at revisjonsadgangen ikke gjelder før 2022, samt at denne konsesjonen har et langt mer moderne vilkårsett enn de resterende konsesjonene i vassdraget. Det er pålagt minstevannføring på strekningen og jf. vilkårenes post 1 kan konsesjonær pålegges å slippe ytterligere med vann dersom hensynet til fiske eller forurensning skulle tilsi det. Vilkares post 3 gir videre hjemmel til å pålegge konsesjonær å gjøre tiltak for fisk og vilt, mm. Av den grunn mente NVE i 2003 at det ikke var aktuelt, eller hensiktsmessig, å revidere vilkårene til denne konsesjonen på det tidspunkt. Fylkesmannen i Oppland skriver i sin uttalelse at det nå har gått flere år siden NVEs innstilling ble utarbeidet og at mulig revisjonstidspunkt for Mesna kraftverk er kommet betydelig nærmere. Fylkesmannen mener derfor det er fornuftig å gjennomføre en revisjon av denne konsesjonen samtidig, slik at en unngår en egen prosess på et senere tidspunkt.

Det er bare for konsesjoner etter vassdragsreguleringsloven og industrikonsesjonsloven (ervervsloven) at det foreligger lovhjemmel til å revidere vilkårene. For utbyggingen av Mesnafallene med Mesna kraftverk er det to gjeldende konsesjoner med vilkårsett;

1) Tillatelse etter industrikonsesjonsloven til å erverve fallrettigheter i Mesnavassdraget. Revisjonsadgangen er hjemlet i vilkårenes post 1.

2) Tillatelse etter vassdragsloven til ekspropriasjon av rettigheter og til bygging av Mesna kraftverk. Miljøvilkårene og manøvreringsreglementet er hjemlet i denne konsesjonen.

Ervervskonsesjoner gjelder kjøp eller leie av fallrettigheter og er således ikke direkte relatert til de fysiske inngrepene i vassdraget. De fleste ervervskonsesjoner har ikke miljøvilkår eller eget manøvreringsreglement, noe som også er tilfelle for Mesnafallene. NVE ser det ikke som hensiktsmessig å starte opp en revisjonsprosess for nedre deler av Mesnavassdraget nå, da eksisterende konsesjon etter vassdragsloven gir tilstrekkelige hjemler til å vurdere de tiltak som høringspartene tar opp. Dette gjelder både endringer i minstevannføringen (jf. vilkårenes post 1), endringer i pålagte spyleflommer (post 2), eller pålegge ulike tiltak av hensyn til naturmiljø (post 3 og 4).

GLB skriver i sin uttalelse av 26.06.2015 at de ikke ser noen grunn til å inkludere Mesna kraftverk i behandlingen av reguleringskonsesjonene. De mener dette vil forsinke saken ytterligere, samt kreve nye utredninger da nedre del av vassdraget ikke har vært behandlet tidligere. De kan heller ikke se at en ferdigbehandling av reguleringskonsesjonene vil legge noen uheldige føringer for en videre behandling av konsesjonen for Mesna kraftverk. I e-post av 24.09.2015 viser GLB til at en økning i minstevannføring slik Fylkesmannen ønsker (1 m³/s om sommeren og 0,6 m³/s om vinteren) gir en økning i krafttap på 17,4 GWh/år sammenlignet med dagens situasjon. Dette tilsvarer 11-12 % av hele produksjonen i Mesna kraftverk.

NVE viser til den tiden som har gått siden denne saken var på høring og behovet for at saken nå sluttbehandles. En gjennomgang av konsesjonsvilkårene for Mesna kraftverk vil kreve nye høringsrunder og eventuelt også utredninger. Vi anbefaler derfor at disse prosessene kjøres uavhengig av hverandre. Vi bemerker at det her er ulike konsesjonærer og at konsesjonene er knyttet til ulike lovverk. Vi ser det derfor ikke som hensiktsmessig å innlemme tillatelsen for Mesna kraftverk i felles vilkårssett for reguleringskonsesjonene i vassdraget. Vi mener derfor at det ikke vil ha vesentlig betydning om nedre del av vassdraget behandles i etterkant. NVE ser imidlertid at det kan være behov for en gjennomgang av minstevannføringsregime i nedre del av Mesnaelva. Vi vil derfor sende et brev til konsesjonæren, Mesna kraftselskap, der vi ber om kommentarer til de krav som har kommet inn. NVE vil bemerke at de produksjonsmessige konsekvensene ved et eventuelt pålegg om ytterligere vannslipp skal stå i et rimelig forhold til de fordelene som innvinnes (jf. vilkårenes post 1).

Minstevannføringer

Fra inntaket til Mesna kraftverk er det pålagt en minstevannføring på 0,2 m³/s om sommeren. I Brumunda er det et krav om minimum 0,8 m³/s i nedre del av elva av hensyn til gammel industri. Utover dette er det ikke fastsatt minstevannføringer på de berørte elvestrekningene i dag, men alle konsesjonene har bestemmelser om at vassdragets tidligere lavvannføring ikke må forminskes til skade for andres rettigheter. Fra Nord-Mesna praktiseres imidlertid et frivillig vannslipp på 0,6 m³/s hele året.

Fjellsjøene

Både høringspartene og regulanten ser ut til å være fornøyd med NVEs forslag til minstevannføring fra Reinsvatn, Mellsjøen og Kroksjøen, og NVEs forslag fra 2003 opprettholdes. De foreslåtte

minstevannføringsverdiene ligger i størrelsesorden 5-persentil sommer- og vintervannføring for Reinsvatn og Mellsjøen, og litt i underkant av 5-persentilene for Kroksjøen.

Sjusjøen

Vi viser til våre vurderinger i innstillingen fra 2003 og vil ikke anbefale pålegg om minstevannføring i Tyria fra Sjusjøen. Begrunnelsen for dette er at det skal mye vann til i det steinete elveleiet i Tyria for å oppnå en god landskapsmessig og miljømessig effekt, og at kostnadene ikke står i forhold til fordelene med slipp av vann fra Sjusjøen.

Sør-Mesna

NVE har i vår innstilling fra 2003 ikke foreslått minstevannføring ut fra Sør-Mesna, men Fylkesmannen i Oppland foreslår et vannslipp tilsvarende alminnelig lavvannføring på strekningen fra Sør-Mesna til Nord-Mesna. Det slippes ikke vann på denne strekningen i dag og regulanten begrunner det med at det er vanskelig å praktisere. De viser til at det er kanalisert fra Nord-Mesna til pumpestasjonen ved Sør-Mesna, og at vannstanden i Sør-Mesna i perioder ligger for lavt til å renne på selvføll, slik at vannet må pumpes over til Nord-Mesna. Regulanten opplever ikke nevneverdig misnøye med dagens situasjon og ber om at det ikke pålegges minstevannføring på denne strekningen. NVE registrerer at dette er en kort strekning på rundt 400 m som delvis er kanalisert. I henhold til OEDs retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår skal pålegg om minstevannføring fastsettes hvor spesielle hensyn tilsier det. Vi kan ikke se at dette er tilfelle for denne elvestrekningen.

Nord-Mesna

Det er ikke fastsatt minstevannføring ut fra Nord-Mesna i dag, men regulanten praktiserer et frivillig vannslipp på 0,6 m³/s hele året. NVE har i vår innstilling fra 2003 ikke foreslått minstevannføring ut fra Nord-Mesna, men flere av høringspartene mener det er nødvendig. Fylkesmannen foreslår at minstevannføringen fastsettes i tråd med NIVAs anbefalinger om 0,6 m³/s på vinteren og 1,0 m³/s om sommeren. Regulanten viser til dagens praksis på 0,6 m³/s hele året og kan ikke se at det er behov for å øke dette vannslippet om sommeren. De viser til at NIVAs anbefaling er fra 1995 og at de er basert på resipientforhold som var vesentlig dårligere enn i dag. Regulanten sier de ikke opplever vesentlig misnøye med selve størrelsen på vannslippet, men mener det er episoder med raske vannstandsendringer som har skapt reaksjoner og skader på fisk og bunndyr.

I henhold til GLBs tilleggsnotat med oppdaterte hydrologiske grunnlagsdata for Mesna (dok 17, datert 24.09.2015) er middelvannføringen ut fra Nord-Mesna beregnet til 5,6 m³/s, alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,57 m³/s (0,82 m³/s uregulert), mens 5-persentilene for sommer/vinter er hhv 1,34 m³/s og 0,49 m³/s (1,62/0,75 m³/s for uregulert felt).

Mesnaelva var tidligere en god ørretelv og reguleringen trekkes fram som en av grunnene til at ørretbestanden har blitt kraftig redusert. Mesnaelva har fremdeles store brukerinteresser med særlig vekt på friluftsliv og fiske. NVE mener at en tilstrekkelig minstevannføring ut fra Nord-Mesna kan bidra til å bedre forholdene for fisk og andre vannlevende organismer. En større minstevannføring på sommeren vil også gi en bedre landskapsopplevelse for de som ferdes i området. NVE mener at dagens praktiserende vannslipp på 0,6 m³/s er tilstrekkelig på vinteren, men mener minstevannføringen på sommeren bør økes til 1,0 m³/s. Våre forslag til minstevannføringer tilsier et noe høyere vannslipp på vinteren, og et noe lavere vannslipp på sommeren, sammenlignet med de beregnede 5-persentilene. Dersom tilsiget er mindre enn kravet til minstevannføring, og vannstanden i Nord-Mesna er på lavest tillatte nivå, skal hele tilsiget slippes forbi. Våre forslag til minstevannføring fra Nord-Mesna gjelder strekningen oppstrøms inntaket til Mesna kraftverk, og vil således ikke medføre direkte reduksjon i

kraftproduksjon. Restriksjonene vil imidlertid ha betydning for fleksibiliteten, både når det gjelder manøvreringen av magasinet, og når det gjelder kjøring av kraftverket. Dette kan påvirke kraftproduksjonen noe, men etter vårt syn helt marginalt.

Flere av høringspartene viser til store vannføringsvariasjoner ut fra Nord-Mesna, og følgende skadevirkninger på bunndyr og fisk i Mesnaelva. Mesnaelva Vel hevder vannstanden i dag kan variere med opptil 70 cm i døgnet. Høringspartene mener det bør fastsettes bestemmelser for maksimal hastighet på vannføringsreduksjoner ut fra Nord-Mesna og det foreslås at denne settes til 10 cm/t. Regulanten mener raske vannstandsvariasjoner opptrer svært sjelden og at de enten har vært knyttet til utfall av kraftverket, bytte av aggregater eller til kraftige nedbørperioder. Slike situasjoner medfører at tappingen fra Nord-Mesna må reduseres raskt for å unngå overtopping ved inntaket eller rask økning i vannføring gjennom Lillehammer by. Regulanten påpeker at det kun i liten grad er mulig å magasinere vann ved inntaket til Mesna kraftverk ved Kroken, slik at produksjonen i kraftverket normalt styres av lukene ved Nord-Mesna. Det tar ca. fire timer fra vannet slippes fra magasinet til det kommer til inntaket ved Kroken. I tørre perioder kjøres det intermitterende drift (start-stopp kjøring) på det minste aggregatet i kraftverket da vannføringen (minstevannføring + resttilsig) i slike perioder er for liten til at kraftverket kan kjøres jevnt. Regulanten mener anlegget er konstruert for slik drift og har vært driftet slik i alle år. Regulanten ser imidlertid behovet for en bestemmelse i reglementet som sier noe om hastigheten på vannstandsreduksjonen, men mener det er problematisk å angi vannstandsendingene i detalj. Regulanten foreslår at følgende formulering tas inn i reglementet; «Endring i vannføring fra Nord-Mesna bør fortrinnsvis foretas ved myke overganger»

NVE ser at det kan være problematisk å sette en fast bestemmelse for maksimal hastighet på vannføringsreduksjonene ut fra Nord-Mesna. Vi mener standardformuleringene i de moderne manøvreringsreglementene i stor grad vil være dekkende også for manøvreringene ut fra Nord-Mesna. I reglementets post 3 heter det at «Alle vannføringsendringer skal skje gradvis.» Vi foreslår at det legges på en bestemmelse om at særlig endring i vannføring ut fra Nord-Mesna fortrinnsvis skal foretas ved myke overganger. I tillegg heter det at «Ved manøvreringen skal det tas for øye at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor magasinene og overføringsstedene så vidt mulig ikke økes.» Dette åpner for at regulanten i særlige tilfeller kan redusere vannføringen raskt, dersom flom eller andre uforutsette forhold tilsier det, for å unngå overtopping eller økt vannføring i Lillehammer. Gjeldende minstevannføringskrav skal selvsagt opprettholdes. Vi viser til vedlagt manøvreringsreglement for Mesnavassdraget der disse formuleringene er tatt inn.

Brumundaoverføringen

Brumundavassdraget kommer fra Brumundsjøen og Ljøsåa, og munner ut i Furnesfjorden ved Brumunddal. Øvre deler av Brumundavassdraget (rundt 12 % av totalt nedbørfelt) blir overført til Mesnavassdraget via en kanal/grøft fra Ljøsåa og Tomsbekken til Sør-Mesna. I henhold til gjeldende manøvreringsreglement § 2 gjelder følgende ordlyd; «*Overføringen kan kun finne sted når vannføringen i elvas nedre løp forbi de bruk som utnytter elvas minstevannføring er min. 0,8 m³/s.*» Vannføringen har blitt målt ved Sveum idrettspark i Brumunddal ca. 20 km nedstrøms overføringspunktet.

Brumundaoverføringen var ikke et sentralt tema under vår behandling i 2003 og det er heller ingen av høringspartene som tar opp minstevannføringen i Brumunda i sine oppdaterte høringsuttalelser. Regulanten mener imidlertid at kravet om en restvannføring i Brumunda på minimum 0,8 m³/s er pålagt av hensyn til de verker og bruk som den gang hadde behov for vann, og ikke som følge av et miljøkrav. Disse brukene eksisterer ikke lenger. Regulanten mener også at det kun er om vinteren vannføringen i Brumundas nedre del en sjelden gang er registrert under 0,8 m³/s og at det i slike tilfeller knapt er vann ved overføringspunktet. Regulanten mener derfor at en stengning av overføringspunktet har liten effekt på vannføringen i Brumunda. I tillegg hevder de at overføringspunktet er vanskelig tilgjengelig om

vinteren slik at stenging er krevende. Regulanten ber derfor om at bestemmelsen om restvannføring på $0,8 \text{ m}^3/\text{s}$ i Brumunda tas ut av reglementet.

I april 2012 gjennomførte miljøtilsynet i NVE en miljørevisjon av blant annet anleggene i Brumunda (NVE ref. 201201320). Det kom frem at minstevannføringspålegget om $0,8 \text{ m}^3/\text{s}$ var underskredet ved flere anledninger, og NVE definerte dette som avvik etter krav i manøvreringsreglementet § 2. Regulanten tolket imidlertid reglementet, utfra slik bestemmelsen er utformet, at kravet om minstevannføring ikke lenger gjelder. Saken ble oversendt OED for en avklaring om hvordan reglementet skal forstås. Etter avtale med OED foreslår vi at vurderingen av minstevannføring i Brumunda tas inn i revisjonssaken, og vurderer en eventuell minstevannføring ut fra miljøhensyn. Per i dag stenges overføringen når vannføringen underskrider $0,8 \text{ m}^3/\text{s}$, slik det står i reglementet, forutsatt at det er praktisk mulig.

Brumunda er en av de viktigste gyte- og oppvekstelvne for storørreten i Mjøsa, der storørretførende strekning er 21 km lang. Vannføringen i Brumundas nedre deler variere mye, og lave vannføringer opptrer både sommer og vinter. NVE har vært i kontakt med Fylkesmannen i Hedmark som opplyser at de i slike tørre perioder mottar bekymringsmeldinger fra brukere av elva. Lav vannføring er særlig kritisk med hensyn til vanntemperatur både ved lave vintertemperaturer med fare for innfrysing av rogn og yngel, og ved høye sommertemperaturer. Det er imidlertid noe usikkert i hvilken grad dette er naturlige vannføringssvingninger og i hvilken grad det er reguleringen som er årsaken. Fylkesmannen savner derfor gode registreringer av både vannføring og temperatur.

Av hensyn til Brumundas verdi for fisk og andre vannlevende organismer, mener NVE at et krav om minstevannføring i Brumunda må opprettholdes. NVE mener imidlertid at dagens bestemmelse om $0,8 \text{ m}^3/\text{s}$ målt ved elvas nedre løp bør erstattes med en konkret bestemmelse om minstevannføringslipp ved overføringspunktet. Dette vil etter vårt syn både bli enklere å overholde for regulanten og lettere å følge opp av myndighetene. I henhold til GLBs notat av 24.09.2015, med oppdaterte hydrologiske grunnlagsdata, tilsvarer $0,8 \text{ m}^3/\text{s}$ i nedre deler av vassdraget i størrelsesorden 5-persentil vintervannføring. Alminnelig lavvannføring for dette punktet er beregnet til $1 \text{ m}^3/\text{s}$.

Overføringen av Brumunda til Mesna bidrar med et feltareal på 27 km^2 ved overføringspunktene, noe som tilsvarer rundt 12 % av det totale feltet. Midlere vannføring er beregnet til $0,61 \text{ m}^3/\text{s}$ og alminnelig lavvannføring er beregnet til $0,12 \text{ m}^3/\text{s}$. 5-persentilene for sommer- og vintervannføring er henholdsvis $0,24 \text{ m}^3/\text{s}$ og $0,09 \text{ m}^3/\text{s}$.

GLB har beregnet at vannslipp tilsvarende 5-persentilene gir en reduksjon i produksjon på rundt 3 GWh i Mesna kraftverk (jf. e-post av 07.10.2015). Da det også slippes noe vann i dag (GLB antar ca 100 l/s) tilsier dette en reduksjon i produksjon på rundt 2 GWh i forhold til dagens situasjon. GLB mener et eventuelt minstevannslipp må stå i rimelig forhold til miljøgevinsten, også hensyntatt tidligere slipp. De mener en minstevannføring i størrelsesorden Q95 (år) og alminnelig lavvannføring vil være et akseptabelt vannslipp om sommeren og foreslår 100 l/s. Om vinteren er GLB usikre på om vannslippet vil få den ønskede effekt på grunn av is og snø.

Brumunda er ikke et prioritert vassdrag, hverken i NVE/Miljødirektoratets rapport 49:2013 eller i de regionale forvaltningsplanene. Brumundavassdraget er vurdert å være en naturlig vannforekomst med god/svært god økologisk tilstand. NVE legger imidlertid vekt på at Brumunda har stor verdi for fisk og er en av de viktigste gyte- og oppvekstelvne for storørreten i Mjøsa. Det er nærliggende å tro at dagens vannslipp er en medvirkende årsak til at Brumunda fremdeles fungerer som gyte- og oppvekstområde for storørreten.

Med bakgrunn i ovenstående foreslår NVE en minstevannføring på 100 l/s. Vi mener et vannslipp i denne størrelsesorden er tilstrekkelig og på en god måte vil ivareta de biologiske verdiene i vassdraget. Vi mener vannslippet skal gjelde hele året og ikke bare om sommeren slik GLB foreslår. Vannslippet skal registreres og måles ved overføringspunktet, og ikke i Brumunddal slik det gjøres i dag. Ved lavere tilsig skal hele tilsiget slippes forbi overføringspunktet. Formålet med vannslippet er da miljøsyn, og ikke hensynet til gammel industri som tidligere. Vårt forslag til vannslipp vil gi noe reduksjon i kraftproduksjon i forhold til dagens situasjon da vannslippet skal gjelde for hele året. Grovt beregnet anslår vi denne reduksjonen i kraftproduksjon til rundt 1 GWh.

Prøveslipp av aktuelle minstevannføringer

Flere av høringspartene anbefaler at det gjennomføres prøveslipp av aktuelle minstevannføringer før størrelsen på minstevannføringene endelig fastsettes. Regulanten mener det er opparbeidet mye kunnskap om vannføringene i vassdraget over lang tid slik at prøveslipp ikke skulle være nødvendig. NVE mener også at dagens kunnskap om vassdraget er tilstrekkelig til å fastsette minstevannføringer og at prøveslipp ikke vil tilføre vesentlig ny kunnskap. Vi viser også til revisjonsadgangen med 30 års intervaller som gir muligheter til senere justeringer.

Magasinrestriksjoner

Det er i dag restriksjoner på reguleringen av Sjusjøen og Mesnavatnene. Gjeldende manøvreringsreglement for Sjusjøen inneholder krav om sommervannstand på minimum 0,75 m under HRV. Vi anbefaler at gjeldende restriksjoner for Sjusjøen opprettholdes som i dag, jf. også vår innstilling fra 2003. For Nord-Mesna viser vi til vår innstilling fra 2003 der vi foreslår at vannstanden ikke skal overstige 0,5 m under HRV på sommeren av hensyn til blant annet badeplassene rundt vannet. Det har ikke kommet inn merknader på disse restriksjonene i høringene og vi opprettholder vårt forslag til sommer-HRV i Nord-Mesna.

For Sør-Mesna står det i gjeldende manøvreringsreglement at *«i tiden da vårflommen er avløpt og inntil 1. desember skal manøvreringen foregå slik at vannstanden ikke senkes lavere enn 1,75 m under øverste reguleringsgrense (overløpet) og ikke lavere enn 3,50 m før 1. februar. Dersom vannstanden før 1. desember senkes lavere enn 0,75 m under øverste reguleringsgrense, skal grunneierne langs Sør-Mesna straks underrettes. Overløpet skal alltid være helt åpent og vannstanden må ikke overstige dette uten at alle reguleringsinnretninger er åpnet.»* Disse bestemmelsene ble direkte overført til vårt forslag til nye vilkår i 2003. Det har ikke kommet inn merknader til manøvreringen av Sør-Mesna i høringen. I sitt brev av 26.06.2015 ber GLB imidlertid om at setningen som gjelder at grunneierne skal underrettes dersom vannstanden senkes lavere enn 0,75 m under HRV før 1. desember, tas ut. NVE er også kjent med at GLB har hatt tilsvarende henvendelse til OED. GLB mener dette kravet henger sammen med tidligere tiders tømmerdrift, da det var viktig med sikre isveier, og ikke lenger er relevant informasjon for grunneierne. GLB mener derfor at det i dag ikke har noen hensikt å varsle alle grunneierne.

Tillatelse til å senke Sør-Mesna ned til HRV-1,75 før 1. desember ble fastsatt ved kgl.res. av 19.05.1978 vedrørende endring av manøvreringsreglementet for Sør-Mesna. I den opprinnelige konsesjonen skulle vannstanden ikke senkes lavere enn HRV-0,75 m. Bakgrunnen for tillatelsen var at driften av kraftverkene i vassdraget var avhengig av magasin vann fra Nord-Mesna i tørre perioder og at en tapping fra Nord-Mesna, uten mulighet for å etterfylle fra Sør-Mesna, medførte ulemper for Nord-Mesna og Mesna elv. Tiltaket ble vurdert til å gi ubetydelige skadevirkninger, samt være fordelaktig for Nord-Mesna og Mesna elv. Det ble også vektlagt at tillatelsen i hovedsak skulle benyttes i tørre år. Kravet om å varsle grunneierne ble satt inn i reglementet etter krav fra kommunen.

I e-post av 14.09.2015 informerer GLB om at det i dag ikke tappes fra Sør-Mesna i perioden fra lavvannsperioden er slutt til en har nådd fyllingskravet på HRV-0,75 og NVE forstår det slik at tillatelsen fra 1978 sjelden har blitt brukt. Bakgrunnen for dette er, etter hva NVE har oppfattet, det arbeidet som oppstår med å varsle alle grunneierne. GLB påpeker imidlertid at dette er noe uheldig da Sør-Mesna fylles relativt raskt opp, mens Nord-Mesna er tregere å få fylt opp og blir liggende lenger med tørrlagte strender, særlig i snøfattige år. Dette gir etter GLBs syn et svært skjevt bilde av de to magasinene.

GLBs ønske om å fjerne kravet om varsling har ikke vært på høring og det er etter vårt syn uklart hvilke konsekvenser en slik endring vil kunne gi for grunneierne og andre brukerinteresser. Dersom setningen om at grunneierne skal varsles skal tas ut, bør det etter vårt syn ut på en begrenset høring til de berørte. I e-post av 08.10.2015 opplyser GLB derfor at de frafaller ønsket om å sløyfe denne setningen fra manøvreringsreglementet, og at de vil opprettholde kravet om å underrette grunneierne dersom tapping før HRV-0,75 skulle være nødvendig.

NVE viser til at gjeldende manøvreringsreglement faktisk gir adgang til å begynne tappingen fra Sør-Mesna til Nord-Mesna når vannstanden kommer over HRV-1,75 m. Dersom dette i tørre år kan redusere skader og ulemper på Nord-Mesna og Mesna elv, mener vi regulanten i større grad bør ta denne muligheten i bruk. Vi ser det da som fornuftig at berørte grunneiere, og ev andre berørte brukerinteresser, blir varslet, siden dette er en praksis som sjelden er utnyttet og således vil medføre endring sammenlignet med dagens manøvreringspraksis. NVE anbefaler derfor å la restriksjonene i manøvreringsreglement for Sør-Mesna bli stående slik det gjør i dag og ber om at regulanten varsler de berørte når tillatelsen tas i bruk. Eventuelt kan kravet om å varsle grunneierne erstattes med et krav om allmenn kunngjøring, dersom OED mener det er mer hensiktsmessig.

Kulturminner

Både Hedmark- og Oppland Fylkeskommuner opplyser om at fornyet konsesjon og revisjon av konsesjonsvilkår for Mesnavassdraget kommer inn under ordningen med sektoravgift, og anbefaler at vilkår om kulturminner med sektoravgift innarbeides i konsesjonen. Ordningen med sektoravgiften trådte i kraft i 2008 og altså etter at NVE sendte sin innstilling om Mesnavassdraget i 2003. Eventuelle nye vilkår vil bli oppdatert til dagens standard som innebærer sektoravgiftordningen.

Andre merknader

Fylkesmannen i Oppland gjør oppmerksom på at Hafjell alpinsenter har planer om vannuttak fra Reinsvatnet til kunstsnøproduksjon, men påpeker at regulanten likevel står ansvarlig for at minstevannføringskravet ut fra Reinsvatnet overholdes. NVE er enig i dette og viser til brev fra NVE av 17.09.2014 (dok 201305569-3) der uttak av vann fra Reinsvatnet til snøproduksjon i Hafjell ble vurdert til ikke å være til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser i Mesnavassdraget så lenge bestemmelsene i eksisterende konsesjon overholdes. Det ble også forutsatt at det ble inngått en privatrettslig avtale mellom konsesjonæren og Hafjell Alpinsenter om uttak av vann fra Reinsvatnet til snøproduksjon. Det er da regulantens ansvar at bestemmelsene i reguleringskonsesjon overholdes.

Ringsaker kommune opplyser at de planlegger et nytt vannverk i Nord-Mesna, men at produksjonsvolum foreløpig ikke er beregnet. Det anmodes om at disse forhold blir ivaretatt ved eventuell ny reguleringskonsesjon. Etter det NVE forstår er disse planene foreløpig i et tidlig stadium og har ikke vært vurdert av konsesjonsmyndighetene. Et eventuelt vannuttak fra Nord-Mesna må vurderes etter vannressurslovens bestemmelser etter vanlig praksis.

Eidsiva Vannkraft AS har planer om rehabilitering av eksisterende dammer ved utløpet av Nord-Mesna og ved Kroken (inntak til Mesna kraftverk). Bakgrunnen for planene er at damanleggene ikke

tilfredsstillende økte krav til sikkerhet som følger av «Forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg». Planene ligger i dag til behandling i NVE og utførelse av selve damrehabiliteringen er planlagt med oppstart i 2016. Det har vært tidvis stort lokalt engasjement rundt planene.

NVEs anbefaling og merknader til foreslåtte konsesjonsvilkår

Vi viser til konklusjonen i vår innstilling av 18.12.2003 og opprettholder vår anbefaling om at det gis fornyet reguleringskonsesjon for Reinsvatnet, Melsjøen og Kroksjøen, og at det fastsettes reviderte vilkår for reguleringen av Sjusjøen, Mesnavatnene og Brumundaoverføringen.

Vi foreslår ett felles vilkårssett for alle reguleringskonsesjonene i Mesnavassdraget fra Reinsvatnet til utløpet av Nord-Mesna. Forslag til oppdaterte vilkår følger vedlagt. Vilkårene er basert på vårt forslag fra 2003, men er oppdatert til dagens standard. Vi har også foreslått noen endringer på eksempelvis minstevannføringer og fiskefond. Dette er kommentert nedenfor under merknader til de ulike postene til foreslåtte konsesjonsvilkår.

Det er Mesna Kraftselskap som sitter på reguleringsrettighetene i vassdraget i dag, men konsesjonene skal etter planen overdras til Glommens- og Laagens brukseierforening når denne saken ferdigbehandles. NVE anbefaler derfor at ny konsesjon og nye vilkår gis til GLB.

Når det gjelder NVEs innstilling av 15.05.1981 til departementet vedrørende ny reguleringskonsesjon for reguleringen av Mesnavatna for de private deltakerne i Mesnaelva (konsesjon av 13.08.1920 og 16.03.1934), anbefaler vi at denne saken sluttbehandles sammen med fornyelses- og revisjonssaken. Etter at vannfallet i nedre deler av vassdraget ble tatt i bruk i nye Mesna kraftverk er det ingen private brukere av regulert vann igjen i Mesnaelva. Det er kun de to private eierne nederst i Glommavassdraget (Hafslund og Borregaard) som nytter Mesnakonsesjonene i dag, og under GLBs forvaltning. Vi anbefaler at konsesjonen videreføres med GLB som konsesjonær og får samme vilkår som de andre konsesjonene i vassdraget.

Post 1 Konsesjonstid og revisjon

Både Mesna Kraftselskap og GLB tilfredsstillende kravet om offentlig eierskap og kan tildeles konsesjon på ubegrenset tid med revisjonsadgang etter 30 år. Dette gjelder også reguleringskonsesjonene av 13.08.1920 og 16.03.1934 for de private andelene for Mesnavatna. Disse konsesjonene kan gis uten tidsbegrensning så lenge lovens krav om offentlig eierskap er oppfylt innenfor brukseierforeningen.

Vi vil da få sammenfallende revisjonstidspunkt for alle reguleringskonsesjonene i vassdraget.

Post 2 Konsesjonsavgifter

I vår innstilling fra 2003 foreslo vi en vektet fellessats for alle konsesjonene. Vi anbefaler isteden som følger:

For den nye konsesjonen for regulering av de tre fjellsjøene foreslår vi dagens avgiftssatser med kr 8,- til staten og kr 24,- til kommuner/fylkeskommuner. Disse satser er også nær de oppjusterte avgiftssatser fra opprinnelig konsesjon av 1920 så vi foreslår å la de nye satsene virke fra departementets avgjørelsesdato. Opprinnelig og oppjustert sats for 1920-konsesjonen fremgår av nedenstående tabell.

For de reviderte konsesjonene foreslår NVE en ren videreføring av de opprinnelige satser. Disse har vært justert etter de til enhver tid gjeldende regler, og fremgår av nedenstående tabell. Siste justeringstidspunkt fremkommer, og satser er notert i kroner:

		KDB	Stat sats	Stat oppr.	Kommune sats	Kommune oppr.	Sist justert	
2.07.1920	Fjellsjøene	796	8,48	0,50	17,33	0,50	1.1.2013	fornyes
13.08.1920	Mesnavatna	797	8,48	0,50	17,33	0,25	1.1.2013	revisjon
16.03.1934	Ytterligere reg. Mesnavatna	1472	Vilkår som kgl.res. 13.8.1920					revisjon
5.11.1954	Sjusjøen	271	6,57	0,50	40,27	3,-	1.1.2013	revisjon
20.12.1957	Brumundelva	47	6,11	0,50	24,95	2,-	1.1.2013	revisjon

NVE anbefaler ikke næringsfond, jf. også våre vurderinger i innstillingen fra 2003.

Post 4 Byggefrister

GLB foreslår at denne posten tas ut da den i hovedsak er knyttet til nye utbygginger. NVE er enig i at vilkåret kan synes unødvendig i saker som gjelder revisjon og fornyelser. Vi ser at det har vært litt ulik praksis når det gjelder dette vilkåret i tidligere revisjonssaker. Vilket om byggefrister er ikke med i revisjonen for Vinstravassdraget, mens det er med i revisjonene for Tesse, Årdal og Selbusjøen. NVE velger å la vilkåret bli stående som del av standardvilkårene, men ber OED vurdere vilkårets betydning og nødvendighet i revisjonssaker.

Post 7 Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn

Vilkåret foreslås oppstilt slik det gis ved nye konsesjoner i dag. Vilket vil dekke kontroll og tilsyn med drift og vedlikehold av reguleringsanleggene. Ansvaret for dette ligger hos NVE.

Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføringer skal godkjennes av NVE.

Post 8 Naturforvaltning

Standardvilkår for naturforvaltning er sentralt i revisjonssaker, som primært har en miljømessig begrunnelse. Vilket åpner for at konsesjonær kan pålegges å gjøre naturfaglige undersøkelser og iverksette tiltak som eksempelvis utsetting av fisk. Kartlegging og tiltak, som foreslått av Mesnaelva Vel, faller inn under dette vilkåret. Eventuelle pålegg må være relatert til skader forårsaket av reguleringen og stå i rimelig forhold til reguleringens størrelse. Vilket forvaltes av Miljødirektoratet.

I NVEs innstilling fra 2003 har vi foreslått et fond til fremme av vilt, fisk og friluftsliv i form av årlige utbetalinger på totalt 25.000 kr. Begrunnelsen for vårt forslag er at hele Mesnavassdraget er viktig for rekreasjon, fiske og friluftsliv både for lokale og for tilreisende, og at det tidligere er gitt lite erstatning for skade på fiske i sjøene.

NVE så det som hensiktsmessig med ett fond for hele vassdraget fra Reinsvatnet til Nord-Mesna som skulle forvaltes av de berørte kommuner i tråd med vanlig praksis. Det er Ringsaker og Lillehammer kommune som blir mest berørt. Bare en liten del av Reinsvatnet ligger innenfor Øyer kommune. Vi foreslo derfor en økonomisk årlig utbetaling på totalt kr. 25.000,- likt fordelt mellom kommunene Lillehammer og Ringsaker (12500,- på hver).

Høringspartene støtter NVEs forslag til fond for fremme av vilt, fisk og friluftsliv, men mener det årlige beløpet bør heves til 50 000 kr til hver av kommunene (totalt kr. 100 000). Det vises til det berørte områdets store betydning for disse interessene. Regulanten kommenterer i sine merknader til høringsuttalelsene at dette er en urimelig stor økning sett i forhold til det opprinnelige forslaget.

NVE er enig i at beløpet bør heves noe sett i lyst av årlige indeksjustering og økt fokus på naturmiljø. NVE anbefaler at det fastsettes et vilkår om årlig beløp pålydende kr. 50 000,- likt fordelt på de to kommunene (25 000, - på hver av kommunene). Beløpet avsettes i et fond som etter nærmere bestemmelse av kommunestyret skal anvendes til fremme av fisk, vilt og friluftsliv.

Post 9 Automatisk fredete kulturminner

Vi viser til ordningen for sektoravgift til kulturminnevern i utbygde vassdrag og anbefaler at oppdatert standardvilkår for kulturminner tas inn i vilkårssettet. Dette vilkåret vil da erstatte NVEs forslag til kulturminnevilkår fra 2003. For konsesjonene som gjelder revisjon av vilkårene (Sjusjøen, Nord- og Sør Mesna) skal det betales inn et engangsbeløp på 7000 kr per GWh magasinkapasitet (2006 kroner), mens for konsesjonen som skal fornyes (fjellsjøene) utgjør engangsbeløpet 12000 kr per GWh magasinkapasitet. Avgiften skal dekke utgifter til registrering, undersøkelser, utgravinger, konservering og sikringstiltak der kulturminnemyndighetene finner det mest hensiktsmessig at dette foretas. Det er en forutsetning at slike undersøkelser foretas når magasinene likevel er nedtappet, slik at det ikke vil være til ulempe for reguleringen av vassdraget.

Beregning av sektoravgiften er knyttet til de eksisterende reguleringsmagasinene i vassdraget og gjelder i denne saken for følgende magasiner med tilhørende magasinkapasitet:

Magasin	Mag volum [mill. m ³]	Mag.kap [GWh]
Reinsvatnet	8	13.9
Melsjøen	3.1	5.4
Kroksjøen	2.8	4.9
Sjusjøen	4.8	8.4
Sør-Mesna	40	45.0
Nord-Mesna	41.4	46.6
Sum	100.1	124.2

De oppgitte tallene for magasinkapasitet er NVEs foreløpige beregninger. Endelige beregninger blir utført når saken er avgjort og sektoravgiften skal kreves inn.

NVE er gitt myndighet til å kreve inn sektoravgiften etter post 9 i vilkårene. Dette vil bli gjort etter at det foreligger en endelig avgjørelse i saken.

Post 10 Forurensning

Med hjemmel i dette vilkåret kan Fylkesmannen pålegge undersøkelser, og eventuelt tiltak, av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.

Post 12 Terskler m.v.

Dette vilkåret gir myndighetene hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak, samt tiltak for å hindre erosjon, dersom det skulle vise seg å være nødvendig på et senere tidspunkt.

Post 14 Manøvreringsreglement

NVE har laget forslag til et samlet manøvreringsreglement for alle reguleringskonsesjonene i vassdraget. I vårt forslag er alle høyder justert til Statens Kartverks høydesystem (NN 1954). Vedlagt manøvreringsreglement er basert på vårt forslag fra 2003, men er oppdatert til dagens standard og med noen justeringer/tilføyinger.

Minstevannføringer:

Vi viser til våre vurderinger i innstillingen fra 2003 og opprettholder våre forslag om minstevannføringer ut fra Reinsvatn, Mellsjøen og Kroksjøen. Vi opprettholder også vår anbefaling om at det ikke skal slippes minstevannføring ut fra Sjusjøen.

NVE har i vår innstilling fra 2003 ikke foreslått minstevannføring ut fra Nord-Mesna. Vi viser imidlertid til vår vurdering tidligere i dokumentet og anbefaler at det fastsettes en minstevannføring fra Nord-Mesna på 1,0 m³/s om sommeren og 0,6 m³/s resten av året. Dersom tilsiget er mindre enn kravet til minstevannføring, og vannstanden i Nord-Mesna er på lavest tillatte nivå, skal hele tilsiget slippes forbi. For å unngå store vannføringsvariasjoner ut fra Nord-Mesna skal endring i vannføring foretas ved myke overganger

For Brumundavassdraget anbefaler vi at dagens bestemmelse i gjeldende vilkår post 2 (post 1 i NVEs forslag til manøvreringsreglement fra 2003) om at «overføringen kan kun finne sted når vannføringen i elvas nedre løp forbi de bruk som utnytter elvas minstevannføring er min. 0,8 m³/s» tas ut og erstattes med en konkret bestemmelse om minstevannføringslipp ved overføringspunktet. Vi foreslår en minstevannføring på 100 l/s som registreres og måles ved overføringspunktet og ikke i Brumunddal slik det gjøres i dag. Nøyaktig hvor det er mest hensiktsmessig å måle vannslippet avklares med NVEs miljøtilsyn som en del av detaljplangodkjenningen.

Magasinrestriksjoner:

Vi viser til vår innstilling fra 2003 og opprettholder våre forslag til magasinrestriksjoner, jf. diskusjon tidligere i dokumentet.

Måleanordninger og skilt

Endringene i manøvreringsreglementet skal gjennomføres så snart som praktisk mulig etter at ny konsesjon og nye vilkår er gitt.

Detaljplaner for minstevannslipp og tappeanordninger skal forelegges NVE for godkjenning. Det skal etableres måleanordning for registrering av minstevannføringene. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføring ivaretas gjennom godkjenning av detaljplanen. Data skal fremmes NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Det skal settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Post 19 Konesjonskraft

NVE foreslår at den nye konsesjonen får nye vilkår etter dagens standard mal, og at konsesjonskraften skal prises etter OED-pris.

NVE mener at en sak der vi har revisjon kombinert med fornyelse (som i praksis betyr en ny konsesjon) kan sammenlignes med saker der revisjonen er kombinert med utvidelse av en eldre konsesjon. På denne bakgrunn, og etter en samlet vurdering av saken, foreslår vi felles vilkår for alle konsesjonene under post 18 om konsesjonskraft. Dette betyr at konsesjonskraften fra de reviderte konsesjonene også skal prises etter OED-pris, og ikke etter tidligere selvkostprinsipp som var gjeldende i de fire reviderte konsesjonene.

Vi vil i den sammenheng vise til den helhetsbetraktning departementet gjorde i forbindelse med de reviderte og den utvidede konsesjonen i Skjerkavassdraget (Kgl. res. 6.12.2013).

Videre saksbehandling

Saken oversendes med dette tilbake til Olje- og energidepartementet for videre behandling. Sakens dokumenter er tilgjengelig i elektronisk format på SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Forslag til nye vilkår
Forslag til manøvreringsreglement
NVEs innstilling med forslag til vilkår av 18.12.2003

Kopi til:

Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Oppland
Lillehammer kommune
Oppland fylkeskommune
Ringsaker kommune
Vannregion Glomma
Øyer kommune
Mesnaelva Vel
Glommens- og Laagens Brukseierforening
Mesna Kraftselskap